

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.1. Inter symbolica nomina, quibus se Dominus manifestat, lucis nomen eminent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

visu delectantur eoq; illuminantur: vt spiritus
autem eos rejiciens qui solis lumine ex-ocan-
tor. Profero D. Aug. *Dicuntur pulli aquilarum
à parentibus suis se probari. Patris scilicet ungue
suspendi & radijs suscipi. Qui firmiter con-
templatus fuerit filius agnoscitur. si acie palpit a-
uerit tamquam ad alterum ab ungue dimittitur.*

D. AVG. V.

Entibi Evang. D. Ioan. aquilam regalem: vt
talis enim: Primò directa acie Dei filium con-
templatur vt solem diuinu & eminentem, lucem
diuini verbi considerans à Deo procedentem &
hoc eo modo, vt nec acie palpitet nec visu ob-
tebebrear: dixit enim in principio erat verbum

Ioan. 1.1.

Et verbum erat apud Deum &c. Hæc transit
ad secundu nosq; solis huius opponit cõspectui,
vel si melius arrijet ipsum nostris obijcit oculis,
eterni lux claritatis radios & ibrans nos allo-
quitur: *Ego sum lux mundi.* Cognoscitur autè
filij Dei esse legitimi, secundu lucem hanc con-
plantes, nō acie palpitantes, & tebebris obuolu-
ti: & hoc ipso nobis declaras scribas & Pharisæos
filios nō fuisse legitimos sed spiritos, sed a'irnos

Es. 17. 46

vt illos inscribit David: *Fily alieni mentis sunt
mibi filij alieni ueterati sunt* Item ad lucem
illā velut aves noctarum & vesperilioes obte-
nebrati sūt & ad primos radios, quibus eorū ho-
stie illi exit oculis, ita obtenebrati sunt, vt digerint,
se ei de causa nolite in eum credere: nec hoc mi-
remur: vt enim illis asserit Christus oculos solū
modo aperiebant carnales, vt de rebus Iudicasset
ex carum tantum modo superficie illis enim a-
nimæ oculi erant obtenebrati quibus lex illa vi-
deri potest excellentissima. Vtinam nostros il-
laminet oculos diuinæ suæ gratiæ luminæ, Prin-
ceps autem Angelorum illud nobis obtinebit, si
eius patrocinium inuocemus dicēdo: *Aue Maria*

S. I. Inter symbolica nomina, quibus se
Dominus manifestat, lucis nomen eminet.

D. AVG.

Ser. 1. 9.
de temp.
in p. p. se.
No. 5. Tri.
Tom. 10.
Ioan. 17. 3.

I.
Deus in
essentia

Dominus August. conator docere nos modum
cognoscendi Deum, eiusque vniuentim
Filiū Iesum Christum Dominum nos-
trū, tanti nobis refert hæc cognitio, vt sine il-
la, nulli sit vita expectanda. *Hæc est vita æter-
na vt cognoscant te solum Deum verum, & quem
miseris Iesum Christum.* Quomodo cognoscam
illu? suppone, inquit, quod Deum minime pos-
sis cognoscere secundum quod in te est in sua
diuina essentia, vnde in essentia & inuicem in Per-
sonis: etenim hoc adeo eximium est & excelsum,
Hieron. Bapt. de Lauza Tom. III.

vt nullus creatus intellectus illum possit com-
prehendere, multo minus quàm cœlorum am-
plitudinem palmo tuo concludere valas vel
mari Oceani immensitatem aueis auellam pu-
tamine complecti:

cognosca
no potest

Hac similitudine exposuit ipse Deus ipsi Aug.
sublime illud mysterium: quando scripturas de
SS. Trinitatis mysterio ad oram maris obam-
bilans, atq; de eo me iitatus puerulo occurrit,
qui paruo cocleari aqua hauriebat maris casq;
exiguae infundebat fossulæ, quam in arena cye-
rat: hunc quid ageat interrogat: respondit ille,
totum hoc mare huius conor infundere fossulæ
risti D. Aug. atq; puer, hoc ultra vires esse vt
impossibile: cui pusio tamplius adhuc vire tuas
superat & est impossibile velle diuinæ essentia
pelagus comprehendere in te tam exigua capa-
citate, tunc inquam intellectu. Imo ea de
causa nobis Dominus non præcipit inquit D.
Aug. vt hæc mysteria scrutemur, ea capere cona-
ti, sed illa potius sincerè si se credamus: *De qua-
litate Dei querere non debetis, quia Deus credi
se voluit non examinari.* Licet autem hoc ita sit
quod Deum minime possis cognoscere secundū
quod in se est ad lab orandum tamen est vt eum
cognoscas, secundum quod in te est, quod pro te
fecit, quod in te operatur, atque à te effigitar,
illud inquire, illud scrutare, illud cognoscere
totis studijs ad labora: vt enim hoc tibi decla-
raret de cœlis ad terram descendit & seipsum
tibi molus varijsq; nominibus, quæ ipse sibi
imposuit, aperte manifestauit. Necessarium
erat illum cognoscere, nos ipsum cognoscendi
modum ignorabamus, venit ille seq; nobis infi-
niti nominibus symbolisque cognoscendum
obtulit, quibus seipsum nobis manifestauit.
Impositio nominum ex rerum nascitur cog-
nitione: etenim ea de causa præcepturus Deus
Aix vt omnibus à se conditis creaturis nomen
imponeret, clarissimam illi omnium infudit
cognationem.

II.
Hoc D.
Augusti-
no ostendit
dicitur à
puero.

Nemo Deum perfectè cognoscit nisi filius
eius vniuentis, vnde nomen illi imponere ve-
mo paterat quod melius declararet & quod Deus
est in seipso & in ordine ad nos quàm ipse filius
vniuentis. Hoc est quod ipse filius fecit: *Deus
nemo vidit unquam, vniuentis qui est in sinu
eius, ipse enarrauit.* Hinc est quod sibi Vari
Cælitus adscripsit nomina quæ si studiose con-
sideres (inquit D. Aug.) videtur innume-
rabilia: si namque omnia simul perfectè non
valent exprime hoc quod est, quanto ex quibus
ppp minus

III.
Varia
Deo no-
mina ad-
scribunt
scrībunt

imperfecte
Cognoscitur

minus id vnicum exprimeret in multis appellatur nominibus: quia declarat vnum, ad quod alterum est insufficienti. *Multa nominibus appellatur*. Vocatur verbum siue vox, virtus, sapientia, manus dextera, brachium, gemma, thesaurus, fons, aqua, igni, petra, agnus, aquila, pastor, magister, medicus, via, vita, veritas. Horum singulis aliquid tibi innotescit: et quod tibi est, & in te Deus operatur. Est vox (crede D. Aug.) quae tibi pater loquitur: virtus, quae te sustinet: sapientia, quae te regit: manus dextera, quae te conseruat: brachium, quod te erigit: gemma, quae te exornat: thesaurus quod ditescis: fons abunum: tam irrigans: aqua te refrigerans: ignis te accensens, petra te corroborans: agnus tuum sacrificium: aquila te his attollens alis: pastor te docens: magister te instruens: medicus te sanans: via te duccens ad caelum: veritas te erudiens: vita te vivificans.

Hom. 1. in Cant.

Lib. 1. de fide ad Grati c. 1.

D. GRE. Nysse

IV.

Lucei nomen Deo maxime proprium. D. Dion. Cap. 4. in illa sententia.

Ne credideris (monet D. Greg. Nysse), si scire illa nomina pertranserit contempland: minimom enim illorum multa tibi admiranda declarabit. Sacramenta quae Dominos in nostra operatur utilitatem. *Magnum quidam continere videtur*. Non sic attenda ea: cum inquit D. Ambr.) sicut nomina quibus te homines compellunt: eorum enim plurima inania sunt: si ut tui in vacuis officinae pixidibus: vocas prudentem, malitiosum: animosum, superbum: humilem, pusillanimum: liberalem ac nobilem, prodigum opum: que profugatorie. Illa vero considera velut plena: *Non sunt hinc nuda nomina, sed operatiom virtutis in aeterna*. Hinc exordium sumpsit Sanctorum Patrum sollicitudo in componendis libris ac tractatibus in quibus haec nomina diligentius expendunt, quibus Deus seipsum frequentius exponit. Inter hos caput attollit D. Dionis. D. Pauli Apostoli discipulus: hac etenim mente libros illos conscripsit de his nominibus, quos tanta replevit caelest. Theologia vi iure merito Theologiae sol D. Thom. illos de verbo ad verbum studuerit explanare.

Hae diuina nomina perpendens hoc in libro D. Dion. nos praemonet, vt illi inhareamus, praesertim autem illi, quod se Dominus compellat in hoc Evangelio: dum sic de seipso pronuntiat: *Ego sum lux mundi*. Circa quod nomen profundius discursit: *De nomine luminis*. Annotans nomen hoc singulares includere considerationes: inter omnes etenim creaturas, nulla nostrae hebetudini declarat expressius siue hoc quod est necessarium vt intelligamus de Deo in se, siue hoc quod nobis est & in nobis operatur: vt possumus dicere quod imago quaedam sit manifesta Dei, diuinae scilicet essentiae coniunctae. His conformiter, eleganter profertur D. Amb. sub argumetum quod D. Tho. latius explicat: omnia vero comprehendens dico, quod illo nomine Christus Dominus insignia nobis exponat: signa etque Sacramenta: primum ipsam diuinae scilicet essentiae atque illud quod de ea nos credere oportet, secundum, id quod lux eius in mundo operatur vniuerso. Tertium, id quod in vnoquoque operatur est in ordine ad ludos, praesertim in hac occasione, quae cum eis sermonem instituit, illud igitur expendamus quatenus assequamur illud quod D. Pet. Apost. nobis iniungit vt in cognitione Christi semper accrescamus: *Crescite in gratia* & in cognitione Domini nostri Iesu Christi. O mne nostrum bonum fundatur in cognitione Christi, & Apost. Paulus huic libro principalem nauabat operam. *Non enim iudicauit me scire aliquid inter vos nisi Iesum Christum* ipse nobis lucem quae illum, cognoscimus infundit & vt lux sese nobis obicit, oculos igitur in illam fixa acie desectamus.

cessarium vt intelligamus de Deo in se, siue hoc quod nobis est & in nobis operatur: vt possumus dicere quod imago quaedam sit manifesta Dei, diuinae scilicet essentiae coniunctae. His conformiter, eleganter profertur D. Amb. sub argumetum quod D. Tho. latius explicat: omnia vero comprehendens dico, quod illo nomine Christus Dominus insignia nobis exponat: signa etque Sacramenta: primum ipsam diuinae scilicet essentiae atque illud quod de ea nos credere oportet, secundum, id quod lux eius in mundo operatur vniuerso. Tertium, id quod in vnoquoque operatur est in ordine ad ludos, praesertim in hac occasione, quae cum eis sermonem instituit, illud igitur expendamus quatenus assequamur illud quod D. Pet. Apost. nobis iniungit vt in cognitione Christi semper accrescamus: *Crescite in gratia* & in cognitione Domini nostri Iesu Christi. O mne nostrum bonum fundatur in cognitione Christi, & Apost. Paulus huic libro principalem nauabat operam. *Non enim iudicauit me scire aliquid inter vos nisi Iesum Christum* ipse nobis lucem quae illum, cognoscimus infundit & vt lux sese nobis obicit, oculos igitur in illam fixa acie desectamus.

§. 2. Ego sum lux. Sub simbolo lucis, primo declarat aeternam suam generationem, immo etiam emanationem Spiritus S.

Ego sum lux mundi. Praemonet nos hic D. Aug. ne simus ad o materiales, vt credamus Christum hic insinuare vel se, quod ipse sol sit iste quem videmus, sicut insipienter hoc intellexerunt & crediderunt Manichaei heretici: sicut quando se vitam vocauit: *Ego sum vita vera*. Ne haec intellexeris quod sic vita sit ex illis vna, quam inter vincta conspiciamus. Locutio est symbolica, quae se nobis sub signo & similitudine solis ipse manifestat: & primo hoc intendit vt per illud cognoscas id quod est in seipso & in sua essentia. Quid est Christus? Filius Dei naturalis a diuino suo Patre ab aeterno genitus. Quomodo hoc intelligam? attende, monet D. Aug. quomodo hoc tibi explicet, qui rapus a terra in caelum conspexit, dicendo: *Qui cum sit splendor gloriae: quod clarè idem est,*

2. 1. 13.

13. 1.

1. Cor. 13.

3. 1. 34.

in Ioan.

1. 1. 1.

Qui sit filius Dei.

Heb. 1. 3